

LART

A TINÓDI KLUB IRODALMI FOLYÓIRATA

Németh Dezső

Pajzán karácsonyfa

Amikor rólad álmodom
Táncolsz egy tüzes csillagon.
Aztán karácsony este
Ragyog egy fenyőfa teste.
Fenyőnő lettél meztelen,
Nézlek, díszítlek esztelen. –
Színes buborék üveget,
Buborék kebledre képzelek,
Farodra tűlevél alját,
Hasadra selyemfű-csókot,
Oda meg gondolok szépet,
Ezüst meg arany kócot.

Mosoly-cukorkát aggatok rád;
Jóság-süveget teszek a fejemre,
S hiába szúr tűlevél-szoknyád,
Szeretlek melléd heverve.

Táncolnak szaloncukor-lányok,
Ölelik derekuk három királyok.
Combjukhoz nyúlnak,
De gyertyák gyúlnak
Három királyok elpirulnak,
Napkeleti csillag is pirul,
S csillogó szarvval mélybe hull.
Amikor újra álmodom,
Auszol egy kemence-csillagon,
Melléd hever a csend, az éj,
Ölelnék lágyan, hogy ne félj.

TAKARÉKSZÖVETKEZET

A régi barát.

az új világban

Nem hittem

Akácvirág-gyerekkor,
bogáncs-ifjúság,
pitypang-lázadás a tudatig...
nem hittem soha,
hogy munkában,
szerelemben,
halálban
az ember így megvallattatik –
Idők végtelensége!
írgalmaz a jónak
és szépnek,
hogy megtört szívemről
magasra szállhasson az ének!

Ha meghal az anya

Hány jayból a híd
a van és a volt között?
Hányat dobban a szív,
ha a szeretet gyászba öltözött?

Ájulásba hulló virágok,
Hernyóvá sodródott szavak,
parázs-polip tapad a lélekre
ha meghal az anya.

Titkon helyet cserélnek a színek,
egyensúlyát veszti a gondolat,
fájdalom-villám a szívekben –
és leomló égboltozat.

Pályázat

A Tinódi Klub Cserhát Művészköre 25 éves fennállása alkalmából pályázatot hirdet vers és kis prózai alkotások kategóriájában. Pályázni lehet max. 10 verssel és 2 db. max 4 oldal terjedelmű prózával.

Beküldési határidő 1995. március 30.

Cím: T.K. Cserhát Művészköre, 1029. Bp. Turul u. 8.
A legjobb alkotásokat a Lant és a Délibáb c. folyóiratban közöljük.

A díjakat a következő számban közöljük.

Vonzások, ellentételek

Por barna imádság föld őszén fekete hajzat
Csatnak tűzöm a föld hajába szalagnak szavaid
és itt melengetem akár a kotlós a szárnya alját a szívemben
Engem te hívsz már csak hegyednek
lehetek völgyed s én tebenned üdvözölhetem
azt a szerelmet amit most érzek
Bent is égnek a lámpák bár éjszaka van
de kivilágítom magamat kitűzdelem csillagokkal láss
de ne érints
a fenyves fekete jajszó és borókabogyókon litániáz a láz
ami cserepezi ajkam
ruha sincs rajtam
Kicsinyke vízruhám majd fölcserélem földruhára
látod-e árva vagyok magamtól
árva a bennem rejlő hangzavartól attól
hogy csend van egészen
Rétem koszorúba nő kivirágzik
Virágtalan csik a könnyem
könnyen veszem hogy nem sajnálom magam
pedig jajgatni illene értem
Jajgatni legalább magamért
De ki vagyok én miféle szél nemzett
milyen bokor hozott világra hogy árvaságomtól
szinte már nem vagyok árva
kezet rázok mindenkivel a semmivel rázok kezet
Cédrusfa nő bennem naponta
cédrus a homlokom megett
kis ereimből cénát sodrok
kis lelkemmel vitorlázom
mindenkivel kezet fogok vagy csak a portörliőt rázom
Ázom s egy nép fája bennem címertelen a világ is
van-hazában bujdokolok nincs-egem a szarkaláb is
Ma már tudom amit soha
csillagtalan éjszakákon vergődtem hogy segíts haza Isten
Lucifer vagy Cháron mindenáron hazaérni
vagy legalább ezt remélni
van-hazában nincs-hazában mint a bűnözők megtérni
Inget cserélni a végtelennel ahogyan semmi lesz az ember

Budapest, 1992

Poór Bálint

Mozgás

Nézem a felhő árnyékát,
figyelem a távozását.
A napfényben fürdő dombok,
mint a vízen futó pontok.
Látom, lassan közelednek,
akár lelassított filmek.
Világos barnán ragyognak,
szinte mozdulni akarnak.
Fekete árnyékos háttér,
megtelik velük az ártér.
Távoznak a végtelenbe,
s nyomot hagynak életembe...

Piros szemüveg

– Örmester úr, ne igyon többet!

– Talán azt hiszi, hogy nem tudom kifizetni a cechemet?... Van nálam pénz bőven. Hozzon csak még egy üveggel!

Veled koccintok csak, te zöld szemű szörnyeteg. Te drága zöld szemű flaskó. Azért, mert olyan ferdének mutatod a pofámat, mint amilyen az életem tették...

Az egészségemre!

Ugyan most sokkal jobb lenne, ha sánta, púpos, béna vagy vak lennék... Akkor holnap nem vinnének el a világ végére. Megdögleni! De miért?

Holnap behajóznak, az isten tudja csak, meddig nem ihatok... Csak vizet, az egész tengert... Azt kiíhatom! Azért jártam egyetemre... Humánus nevelés... Ha-ha-ha!

Vizet prédikáltak ott is, pedig a hülye is tudja, hogy a dékán a KKK tagja...

Hazafias kötelességem lesz, hogy gyilkoljam azokat a kis barna embereket!... Ha sokat megölnék, kitüntetnek. Ha ők ölnek meg, akkor fakesztet kapok...

Az a piros falvédő, a piros terítők juttatják eszembe a piros papírszemüveget, amit az édesapám hozott egyszer a fővárosból. Amin keresztül olyan vidámnak láttam a szomorú világot, a nyomorúságot... A piros égen piros galambok hajszoltak röpke kalandot, és a piros margarétták fölött piros méhek zümmögtek piros dallamot.

Akkor még hittem az életben, ma már csak a halálban hiszek! A halálban, amikor majd lehull vállamról az unalommal és közönnnyel teli jövő terhe. Úgy dobom le az életet, mint egy nehéz zsákot: megkönnyebbülve, hogy már mindennek vége.

Nem haragszom senkire!

Ha módomban állna, akkor sem gondolnék bosszúra.

Milyen barmok is vagyunk?... Ez talán a szabad akarat? Tízéves voltam, amikor láttam Chicagóban a nagy vágóhidat. Tízezerszámra hajtották be az állatokat. Akkor még nem tudtam, hogy engem is majd több tízezer társammal hajtanak be a vágóhídra...

Csinnadratta-bum-bum-bumm!...

– Halló, pincér!... Miből csinálják ezeket az átkozott poharakat, hogy mindjárt összetörnek?

Mint az emberi koponya... Bob karambolozott egy kicsit... Nekiment egy hídlábnak és meghalt egy kicsit... Az agyveleje ott volt az aszfalton... kicsiség... Hány rokona bögött a temetésén, pedig egy részeges strici volt... Most hányan karambolozunk majd?... Ott, a tenger túlsó oldalán?... Ezt még nem tervezték be a hadügyben?...

Rakétakilövő-támaszpont a holdon...

Rakétakilövő-támaszpont a földön...

Rakétakilövő-támaszpont a tengeren...

Az isteni tudomány nevében?

All right! És ha mégis embereket irtanak, tévedni emberi dolog! – mondja a "grave man", a csendes, a halott ember, de csak úgy magamagának, mert nem lesz ezen a nyomorult sárgolyóbison lény, aki meghallja!

Ad maiorem Dei gloriam, consummatum est!

Az isten nagyobb dicsőségére, elvégeztetett!

Szabad akaratunk van, ki-ki a maga módja szerint üdvözüljön! Ein jeder solle nach eigner Façon selig werden! Dulce et decorum est pro patria mori! – Édes és dicső dolog a hazáért meghalni! – mondta Horatius. És miért ne ismételném el a nagy tökfek mondásait? Hiszen nyelvszakos vagyok!...

Az ablak rácsos négyszögén keresztül nézem a börtön udvarát. A holdfényben meglepő élességgel látom az őrt álló katoná mozdulatlan árnyékát. Olyan mozdulatlan, mint Bob, mikor az agyveleje ott remegett az aszfalton... Vajon mire gondol, ha gondolkozik egyáltalán? Talán arra, hogy mikor szerel le, ha nem viszik el helyettem a tengeren túlra? Vagy a szeretőjére?

Hajnaltól mindennek vége lesz.

Értem jönnek és visznek magukkal a kövezett börtönudvaron keresztül... Ez a holdfény egy hullakamrára emlékeztet, és csupasz villanykörte a márványlap fölött, amelyen fekszik valami. Valami, ami nemrég még aki volt. Aki nemrég még élt és beszélt, parancsolt, megalázott, s akit én küldtem át a másvilágra...

Szolgám leszel a másvilágon!... – így mondták valamikor az őseim ott a távoli Magyarországon... De én csak nevettem, hangosan kacagtam, hogy egyszerűen hogy elcsendesedett az aranycsillagos bohóc, aki olyan komolyan vette a katonai fegyelmet és semmibe sem vette az emberségemet! Nézem a csillagképek bonyolult jelrendszerét – egy ábécét, amit nem tudok elolvasni, és békesség vesz erőt rajtam, a túlfeszített idegek fegyverszünete ez.

S a csend indákat eresztett belém... Nem érzem boldogtalannak magam, ahogy Pascal szerint a romba dőlő ház sem boldogtalan!

Hogyan is juthatott eszembe a pirossal kivarrt asztalterítő és a falvédők meg a piros papírszemüveg, amikor most minden ezüstösen fehér és fekete?... Olyan az egész világ, mint egy nagy, néma ravatal.

– Mi van itt?... Nagygyakorlat?... Vagy talán fegyverraktár?... Mi van itt, srácok?... Ne nézzetek engem hülyének!... Méghogy ez egy játékküzet kirakata?!

Óriási!

– Ne tépkedd a virágokat, mert megpofozlak!

– Ne kínozd a kutyát, mert kitepem a füled!

De a nyolcéves kölyöknek már tankot, hadihajót, repülő, géppisztolyt vesznek ajándékba a karácsonyfa alá... Milyen züllött ez a mai fiatalság!... Vajon mi lehet az oka?... Otthon csak jót hall tőlünk!

Olvastad a mai lapokat? Kéjgyilkosság!... Rablógyilkosság!... Betörés!... Erőszak!... Kábítószer-csempészek!... Már megint az LSD ellen cikkeznek... Két niggert agyonverték... Csak kettőt?

Egy embert meggyilkolt! – Villanyszék és gázkamra a civileknek. A katonának golyó!

Egy falut lebombáztak, száz embert megölt?... Talán százszer ültetik bele a villanyszékbe?... Nem! Ezért kitüntetés és szabadságot kap!... Ki az isten ismeri itt ki magát?... Aki egyet megöl, gyilkos!... Aki százakat, az nemzeti hős, példakép!...

Kedves szülők, hát miért nem tiltakoztok? Miért nem mondjátok meg, miért nem írjátok meg?

Nem akarjuk, hogy a gyerekeink fegyverekkel játsszanak!

A vízcsap mindig csöpögött, és a kis lakás minden zugát átítatta a gázszag... Mindennek olyan szegénységsszaga volt, mint a koldus gúnyájának, mint az ázott kutya szőrének.

Csak a meséknek volt virágillatuk. Csak a mesék árasztották magukból egy boldogabb világ atmoszféráját, és megszépítették a szegénységet, mint a piros papírszemüveg is.

Apám sokat mesélt, anyám mindig énekelt. Kedves hangját reszkető visszhanggal zümmögték vissza a bútorok. Ha fájt valami, ha megütöttem magam, agyondolgozott és mégis olyan lágy kezével hessegette el szememről a bánatot. Vigasztaló szavai körülzúmmögték könnyes arcomat.

Én nőttem, és anyám egyre kisebb, egyre soványabb lett, mintha a saját testéből táplált volna még mindig. Azután az orvostól megtudtuk, hogy rákja van! A halálos ágyán arról beszélt, hogy nemsokára hazajön, és egy szép piros rózsalugasról álmodozott... Csupa vörös rózsza, olyan vörös, mint egyre fogyó vére. Borzasztó fájdalmai voltak, állandóan kapta a morfiuminjekciókat. S ma sem tudom, hogy a felgyógyulásában bízott, vagy csupán engem akart megvigasztalni.

A temetésén mindenki bennünket nézett, apámat és a három gyereket... Láttam a tekintetükből, hogy a könnyeinket akarják látni, és én nem akartam, hogy sírni lássanak... Apám sírt, de pár hónap múlva már új asszonyt vitt az ágyába.

Hol volt akkor már a piros papírszemüveg, a piros ég és a piros galambok?... Hol voltak akkor már a mesék?

Miért nem azokat viszik csak katonának, akiknek tesszik az egyenruha? Lennének elcgen! Aki hülye a szellemi munkára és aki lusta a fizikai munkára, az mind elmenne katonának!... Adjanak nekik egy sivatagot, elegendő fegyvert, és aztán csak irtsák ki egymást!... Hát nem ez lenne logikus? A politikusok leülnek tárgyalni, estélyeket adnak egymás tiszteletére, együtt poharaznak, mézédés mondatokat gügyögnek egymásnak, és a plebszt összeugrasztják! Hát nem szép ez?

Ők azután bombabiztos fedezékből lesik, hogyan gyilkolják egymást az emberek... Egy kis lélektan az egész. Mert a normális ember nem akar háborút, nem akar meghalni!... És ekkor jön a nagy lélektani fogás!

Amikor a saját gépünk dob bombát egy saját városunkra – nyolc ember meghal!... Tíz hozzátartozójuk bosszúért liheg, száz hozzátartozójuk vért szomjazik – azután lázítani kezd a sajtó, a rádió, a tévé, és máris ölik egymást az emberek!... Háború után pedig kevés a férfi, nincs munkanélküliség, van munkaalkalom!

Csak azt kell hazudni, hogy ez vagy az a szomszéd dobta le azt a bizonyos bombát. Azt az elsőt...

Bosszúért üvölt a békés családapa, a szerelmes ifjunc, az egész nyugi ország. Csak egy kis lélektan!...

Az anyák sírnak! Mi lenne, ha az asszonyok tíz évig nem szülnének egyetlen gyereket sem?... Csak öt évig!... Amíg a hadsereget végképp fel nem oszlatják. Amíg a hadiüzemet le nem szerelik. Vagy az anyáknak is tetszik az egyenruha? Nekik is tetszik idegileg megrokkant fiuk mellén a vitézségi érem? Mert akkor rajta, anyák, csak szüljétek!

A haditörvényszék vádlójának arca jelent meg előttem. Milyen világosan láttam rajta akkor, hogy a szőrszálhasogatás a gyönyörök gyönyörét jelenti számára, és most már csak a hülye törvény ostoba paragrafusainak nehézkes nyelvén beszél és gondolkodik. Nem is figyeltem rá, hogy

mit mond. Eszembe jutott egy ismerős orvos állítása, hogy az anyai érzés a nemiségből ered, s erre elmosolyodtam...

Döbbenet bámultak rám az ostobák. Azt hitték, hogy a rettegés elvette az eszem. Mosolyogva hallgatom végig saját halálos ítéletemet!

Mit tudhattak ők az én anyámról? Mit tudhattak ők a piros papírszemüvegről?

Magas a börtön kerítése, csak pár szurtos gyárkémény rázza öklét az ég felé, mint az a vén pálinkáshordó, aki józan perceiben olyan bölcs dolgokat mondott a világról, a társadalom igazságtalanságáról, az istenről és a nőkről. Egyszer azután annyi snapszot ivott, hogy szabályszerűen meghalt. Egy ócska kordén húzták ki koporsóját a temetőbe lump barátai. A kocsi kerekei úgy kapartak, mint a patkányra uszított kutya...

– Kislány, láttad már, hogyan nyílnak ki reggel a virágok? Én megmutatom neked, ha velem jössz!

Igen, ezt mondta annak a lánynak, aki egy hónap múlva a legjobb barátjával megcsalta. És még azután is eljárógattott hozzá, mert a testi vágy diadalmaskodott minden más érzésén... Pedig a lánynak csak a teste volt szép. Az anyja is rossz nő volt, s mivel a leány állandóan csak az élet piszkát látta, nem lehetett különös az anyjánál.

Pedig én komolyan gondoltam vele a dolgot. Feleségül is vettem volna. Első szerelmi győzelmem után úgy sziporkázott bennem a remény, mint egy briliáns. Büszkén nyitottam szemem a sárga napra.

S aki a háborút csak filmen vagy a tévé képernyőjén látja, boldogan vigyorogva nézné végig, hogy a vörösök és a sárgák megegyék egymást... Ez is humanizmus!

Már gyagyás vagyok! Ne dumáljátok tele a fejemet!... Daisy, azt hittem, neked több eszed van. Hogy te jobban szeretsz! S tegnap azt mondtad, hogy sokkal csinosabb vagyok egyenruhában... Ha már annyira rajongsz az egyenruháért, elmegyek egy nagy szállodába portásnak. Olyan egyenruhát kapok, mint amilyen csak egy ellentengernagynak lehet!

Azt kérdezted, hogy félek-e? Hát igen, félek!... Csak hogy akkor nem mertem bevallani. Gyáva voltam! Én élni akarok... Addig úgy éreztem, hogy veled akarok élni!... Ma már csak élni akarok...

Ha meghalok? Erre az eshetőségre van már fekete ruhád? A fekete szín jól illik az arcodhoz, a hajadhoz... Tudod, ha sírsz, még szebb vagy! Sírni szeretnél és gyászolni? Szó szerint idézed a klasszikusokat, mégis nagyon buta vagy!

Mi lenne, ha minden katona összetörné a fegyverét? Még a kivégző osztag is! A hadügyminiszter úr sajátkezűleg pufogtatna le bennünket? Micsoda pacifista álláspont?! Si vis pacem, para bellum! – Ha békét akarsz, készülj a háborúra!

Mást sem teszünk... Készülünk a háborúra és a halálra. Ezért élünk! Ha-ha-ha! Ez jó vicc... Erre inni kell!

– Többé nem látom a napot! – hasított bele a felismerés. – Nem látom anyám sírját, sem a testvéreimet. Részben beválik apám jóslata, hogy ő valamennyiünket túléli! Ha tehetném, most úgy besegelnék, hogy a kis Jézus leszedülne az oltárról... Pedig sohasem szerettem az italt. Csak az anyámat szerettem meg azt a nőt... Azt a nőt is meg kellett volna ölnöm, s akkor most elégedett lehetnék saját magammal...

A márványlapok fölött egyre halványabb a villanykörte fénye, a csillagok megsápadtak. Valahol egy kakas pró-

bálta már ébresztgetni az álmoszemű hajnalt. Az őrt álló katonák köhögött. Unalmas is lehet órák hosszat állni egy helyben, és mennyire nem unalmas, ha az ember a föld alatt fekszik mozdulatlanul... Várja, hogy a teste és a koporsója eggyé váljon a földdel...

- Főúr, még egy konyakot!

- Értse meg, hogy nem hozhatok már... A sáfár megtiltotta... Nem akarom elveszíteni az állásom. Négy gyerekem van. Az isten gondoskodik az ég madarairól, de az én gyerekeimmel nem törődne a kutya se...

- Fiúk vagy lányok?

- Három fiú, egy meg lány.

- Gratulálok, öregem... Engedje meg, hogy letegezzem! Három katonát nevel az Egyesült Államoknak. Három hősi halottat vagy három gyilkost... Tetszés szerint, talán még választhat is, mit akar: gyilkosokat vagy hősi halottakat... Látja, mégis magázom! Nem vagyok én olyan neveletlen fajankó, hogy egy négygyermekes családapát letegezzek!

Pár nap múlva majd gyilkolom őket, meg az anyákat és a gyerekeket is... Nem mintha örömem lenné a gyilkolásban... De felsőbb parancsra!... Ha-ha-ha!... Hozza azt a konyakot, mert inamba száll a merszem, és holnapra esetleg katonaszökevény leszek... És nem akarom, hogy az apám szégyenkezzen miattam. Hiszen csak azért szület az anyám, hogy legyen egy hősi halott fia, egy gyilkos fia! Ha-ha-ha!... Ide azzal a konyakkal!

Goddam... Az isten verje meg. Hát miért van nekem már most lelkiismeretfurdalásom? Az Államok polgárának jel-szava csak egy lehet: Right or wrong, my country! - Akár jogszerű a dolog, akár nem, én a hazám érdekeit nézem! És az én hazám érdekei megkívánják, hogy a polgárai kiirtsanak a föld színéről egy népet! Ez a huszadik század emberdzsungelének a törvénye: Struggle for life!

Konyakot, az istenit ennek a világnak!... John Brown, Abe Lincoln, mit csinálnátok ti az én helyemben?... Tudom, hogy ti is innátok! Innátok, amíg bele nem döglenétek... Aki iszik, az csak magát gyilkolja.

Erre kellett a főiskola? Apa, anya, inkább egy kutyát neveltetek volna fel helyettem... Kevesebbe került volna! Főúr, a kutyák is leisszák magukat néha a sárga földig? Maga már tapasztaltabb, maga már biztosan volt kutya!... Most meg én kutyulok... Főúr, ne bámuljon rám olyan vizsgálószemmel! Ne nézzen úgy rám, mintha soha nem itta volna le magát!... Vi-gyázz! Maga barom, az Egyesült Államok legyőzhetetlen és felülmúlhatatlan hadseregének őrmestere ül itt! Egy jövődó gyilkos. Egy jövődó hősi halott!... Tisztelegj! Sarkat össze, lábfejet szét!

Volt maga katona? Vasra veretem, szétverem azt a málé pofáját!... Ide azzal a konyakkal!

- Őrmester úr, ne sértessen! Az én fiam is katona, Vietnamba vitték. Utolsó levelében azt írta, hogy a kórházban fekszik, amputálták a ...

- Joe, nézd ezt a barmot! Elaludt a saját piszkában. Dicső hadseregünk egyik dicső altisztje. Nézd csak, milyen állatian bamba pofája van.

- Katonának minek az ész? Különben hová akarsz menni? Messze van még a reggel...

Valahol kinyílt egy ajtó. Valaki katonás rövidségű mondatokat mondott. Egyenruhás emberek közeledtek a börtönudvaron keresztül. Ütemesen dobbant a lábuk, mint a szív. Egy-kettő, bal-jobb... Mennek a majmok, jönnek a

majmok... A szív is ilyen ütemben dobban, amíg... amíg meg nem szűnik dobogni.

Értem jönnék! Még pár perc, és mindennek vége. Meglátom, mi van az életlen túl... Ostobaság! Úgy dobom el az életet, mint egy nehéz zsákot: megkönnyebbülve... A rácsos ablakon a hold olyan, mintha csapdába került volna. Olyan sajnálatraméltó, olyan sápadt, mintha az életéért reszkettene...

Elmosolyodott, és arra gondolt, hogy mindig az ilyen lehetetlen dolgok estek jól a hiúságának... Amikor gyerekkorában kiesett az egyik foga, olyan hegyeseket tudott köpni, hogy minden pajtása irigyelte érte. Most is köpni kellene - hegyeset, legényeset - az élet arcába, amiért olyan ocsmány, mint egy utcalány, aki folyton cserélgeti a vendégeit. Csak kiöblíti magát, és már jöhet is a következő. Párszor megrázza a farát, hogy gyorsabban vége legyen az egyoldalú szeretkezésnek, és közben arra gondol, hogy másnap már megveheti az új cipőt, amit kinézett magának...

Vesztett, ujjongó jókedv feszítette a mellét, és egy hangosat kukorékol. Azután még egyet. Látta, hogy a közeledő egyenruhások egy pillanatra megtorpantak, felbámultak az ablakára. Még a bamba csodálkozást is látni vélte az arcukon.

Olyan mindegy, mit gondolnak róla! Most már igazán mindegy... Van, akit egész életében bolondnak gondolnak, megvetnek, megaláznak, s neki csak pár perce van hátra az életéből.

Azt mondják, az embernek a halála előtt egy pillanat alatt filmként pereg le az egész élete!... Ez sem igaz! Csak pár filmkocka - pár emlék volt az, amit látott.

Anyját a nem létező rózsalugasban... Saját magát anyja temetésén... Az aranycsillagos bohócot... A részeges öreg... Azt a lányt...

Milyen barmok is vagyunk!... Hagyjuk magunkat a vághóhidra hajtani. Ölünk, hogy meg ne öljenek bennünket. Ibolyántúli sugarak, pompás úrhajók, erős emberek... Gyilkos fegyverek csúfolnak embert, életet... Békét követel a nép, s egy szürrealista kép lila ködében véres fantomok rémületet hintenek szét: háborút, bombát, haláltáborok végtelen sorát. Gázkamrák... Valahol csontvázak énekelnek és menetelnék gyermekkoponyák... A másik képen undok dög hever virágos réten, hemzsegnék rajta férgek, legyek, s közelében virágot tép egy szép kisleány...

Halál és élet, bűz és illat, undor és gyönyör, s mindez egy helyen: egy képen, egy kontinensen, egy idegen égtesten, egy szívben, melynek semmi köze sincsen sem istenhez, sem emberhez, sem a művészethez!

Valahol harangoznak, valahol gépek dohognak, mint kerge darazsak, valahol hajó dudál, vonat fütyül, és az ember már hinni nem mer, kujtorog egyedül, egy idegen világ körül, amit megérteni nem lehet, amit szeretni nem szabad!

Nincs jövő - nincs új horizont, és nincs jelen sem... Csak valami meg nem fogható, az ujjaik közt szétfolyó silány matéria, valami műanyag, amit kultúrának neveznek, amit tudománynak neveznek, amit művészetnek neveznek azok, akik a múlt rongyait toldozgatják össze és ebből szabnak majd egyenruhát, szemfődelet, hírnevet, diplomát, katonakönyvet.

- Bal-jobb, bal-jobb! - a holttestek menetelnék.

- Legyőzhetetlen hadsereg vagyunk! - a holttestek énekelnek.

- Hasalj! - lehasalnak, felugornak, tisztelegnek, szavalnak és szavaznak, minden gyengét megrugdosnak, minden

erős előtt meghajolnak... A vastraverzek szédelegnek, úgy röhögnek.

– Hát ezek?... Hát ezek? Hát ezek az emberek?

S az ember velük röhög a harmadik lityi és pár konyak után... Mi mást tehet?

Választhat:

vagy hazaáruló lesz,
vagy gyilkos lesz,
vagy hősi halott lesz...

Ködni próbált, de nem volt nyála. Amúgy sem sikerült volna most olyan hegyesre, legényesre, hiszen megvolt mind a harminckét fogá. Volt mivel fűbe harapnia. Egy pillanatra valami esztelen reménykedés, hogy talán csak egy gonosz álom az egész, mindjárt felébred és az édesanyja mosolygó arcát látja maga fölött... De már a börtönfolyosón hallotta a közeledő léptekeket. Bal-jobb, bal-jobb, széna-szalma, széna-szalma. Most kanyarodtak be. Mindjárt nyílik a vasajtó...

Hirtelen rosszul lett fogta el, mint amikor megismerkedett a pálinkával. Úgy érezte, hányni fog, és leült a deszkapriccsre...

Nagy csattanást hallott. Talán a hold zuhant be az ablakon...

– A piros szeműveg! – motyogta maga elé. – Adjátok ide a piros szeművegemet! Még egyszer szeretném szép pirosnak látni ezt a nyomorult világot, a részvétlen eget, a tubérás városi galambokat... Azután leköpöm az életet veletek együtt.

– Az őrnagy úr eljön a kivégzésekre? Vagy most fordul ágyában a másik oldalára? Új aranycsillagokról álmodik?

Hirtelen visszatért a határozottsága. Kiment a folyosóra, és katonásan, keményen lépett az egyenruhások között, mintha még mindig közéjük tartozott volna. Mintha valaki mást vittek volna a vesztőhelyre, akihez neki semmi, de semmi köze nincsen.

Sárközi Árpád

A Ventiók földjén

A Ventiók földjén kegyetlen a tél!

Szélszike szeli

arcodon a bőrt.

Vadak vonulnak

vérnyomok után.

Éhkopp torokhörgés veri föl a tájat!

Azon a földön nincsen erdő,

tavasszal árnyék, fuvalat.

Nyersen eszik a húst.

Ózgidariadalommal menekül a lélek!

Két eszközöd van, mi életben tarthat:

fegyver vagy a kenu.

A Ventiók földjén csak a Jóisten segít!

Bayer Béla

Szertefolyt tegnapom

Átláttál kínjaimon,
kihantolt jajaim vackán,
s emlékeimnek romjain
fellelted mezítelenségemet.

A vércseppeket láttad meg
múltam holdudvarán,
s vágyaimnak üszkén
az elfojtott tüzet.

Reszketésemet is láttad,
értelmemet amint felissza a láz,
szívemben
a sunyin elburjánzó nyákot,
álmok hordalékát,
ahogy megaláz.

Nevenincs könnyeimet láttad,
s padlásán a szónak, vergődő sikolyt.
Elfelejtett arcom gazdátlan vonását,
miként a gyermekkor rétjén
szertefolyt.

S akárha gödörbe hányt csillag
hamvak ölén, féltetni kezdtelek,
hogy le ne váljék rólam
koloncnyi világom,
mi végzetes morajjal
Téged eltemet.

Csöppnyi csend.
Szikrányi mozdulatban
madarak surrogása
s az odvából bicegő tavasz.
Az ég elmázolt sminkjén
mosoly villant, s elindult felém
egy tétova simogatás.

Veronika-kézzel
becézőn jöttél,
rózsa kehelyben
arany szemek...
Lázári arcomon pergett
hó virága,
könnyűvé lettem,
akár a fellegek.

Volt énem falán át
tegnapom elszivárog.

Viola da gamba

...szerelmesemé vagyok,
és engem kíván ő,,

(VII., 11.)

Neszez a sötét.
Az éj bársonyán
megvillan
ingednek mandulavirága,
s akárha ligetek álma,
vállaidról az organtin lelibben.

Rádhajolok.
Mellednek ikerhalmain
poroszkán moccan a simogatás.
Kezem leengedem.
Ujjaim vérbő csikói
ficánkosan erednek
a lágy dombokról
a tövises völgyébe.
Követem útjukat,
elfoglalva testednek
pulzáló felszínét.

Egy távoli zongora
akkordjai motoznak
halántékomban.
Míg cseresznye-ajkad
szájamhoz bíborlik,
gerincemben bokrosul a vágy.

Vágy,
vágyam, vágyad.
Vágyad vágyom.
Szellőhárfám,
pásztorleányom.

Orrcimpám megremeg,
s mert csipőd elfogadja
szerelmem érveit,
egyszarvú nyílaim
öledbe édesülhet.

Cimbalom, csimpolya,
zsongító mélyhegedű,
futamok: csigolyák billentyűin.

Szemedben teremés-titkú fények,
hajad bozótosán szirom diadém.
Már tudom:
ölelésünkben nincsen inkognitó.

Combjaid óvón körbefonnak,
medencéd hullámszája elül.

Pisla gyöngyként
örizem tekintetenednek
szentjánosbogarat.

A pesti utcán

Borotvaélű szél kotor az utcán,
Gyűri, gyötri a tévelygő idegent.
Karácsony fénye közelít. Istenem!
Emberfolyamban felőröl a magány!

Bazár, kirakat és égig érő ár!
Homályos távlatok nem adnak reményt.
Sodor a tömeg, sodródok lefelé...
Az aluljáró sötétje mellbe vág.

A fal tövében egy megtört fényű élet:
Csont-bőr-test mélygyász feketében –
Asszony didereg a hideg betonon.

Tiszta kendője burkolja szegényét,
Fekete ölében egy forint – fehér –,
Koldul – oltalom nélkül kuporog.

Krisztus haván

December jégmárvány nyitott egén
Szürke felhő ülőalakban ül
Fehér szirmai hinti a tél

Hódunyhá takaró földön, ágon
Öreg szánkóján útra kész az év
Krisztus haván: ezüst karácsony

Szeretet rezdül a jó szívekben
Fenyőágakról öröközöld reményt
Illatoz belénk a vén december

N. Benkő Erzsébet

Érzem illatát

Érzem illatát a télnek,
A csodás tavaszi szélnek,
A nyári violának,
A tegnapi, a mának.
Tavasszal a zöld vetésnek,
Karácsonykor a szép fenyőfának,
A gyertyának, a fénynek,
A simogatásnak, a kéznek.
Tudom, egyszer majd ismét rád találok,
És illata lesz a boldog ölelésnek!

A becsületes hamis tanú

Vásáros Lajcsi korábban taxis Lajos volt. Azelőtt meg Kovács Lajos esztorgályos szakmunkás. No, de ennek már több mint négy éve. Az új ismerősei már nem is tudják a családi nevét, legfőljebb a régi haverok meg a szomszédok a házban.

Amikor elvégezte a szakmunkásképzőt, az apja bevitte maga mellé a gyárba. Megbecsült ember volt ott az öreg. Csoportvezető meg szocialista brigádvezető. Ügyes kezű karbantartó lakatos volt, így aztán ha valami elromlott az irodaházban, csak leszóltak telefonon, és a Kovács szaki mindent rendbehozott. Irigyleték is a többiek a tmk-ban, mert az igazgató előre köszönt neki, és nem egyszer még kávézni is meghívta. Tavasszal meg, mielőtt megnyitották a vállalati üdülőt, őt küldték le a Balatonra rendberakni a faházakat. Vitt magával egy asztalost, egy csőszerezőt meg egy kőművest, és két hétig ott ultiztak Világoson. Nem csak a kiküldetési díjat számolták el nekik, hanem egy csomó túlórárt is.

November hetediké előtt leültek beírni a brigádnaplót. A kis szőke Petákné, a beíró volt a naplóvezető. Az öreg diktálta, ő meg írta szép gyöngybetűkkel. "Műszak után mindennap kitakarítottuk a műhelyt. Közös mozilátogatáson vett részt a brigád..."

- Mikor volt ez, Jani bácsi?

- Mit tudom én, a Kalánné valamelyik nap összeszedte mind az öt gyereket, és elmentek megnézni valami mesefilmet. Aztán az előadás után fölszedték az eldobált jegyeket. Kérd el tőle! Tízet ragassz be, a többit meg tegyék el a következő értékelésre.

A kis Mónus nagyon ügyes kezű gyerek volt. Mindig rajzolt a naplóba valami szép tájat, aztán aláírták, hogy "Itt voltunk kirándulni augusztus 20-án. Bográcsoltunk is."

A szép naplóval mindig megnyerték a brigádversenyt. Jutalompenzt is kaptak meg aranykoszorús jelvényt.

Hanem jött a rendszerváltás, és egyszeriben kiderült, hogy vesztéségesen termel a vállalat. Leváltották az igazgatót, és elbocsátottak vagy háromszáz embert. Az öreg Kovács már ötvennyolc éves volt. Káromkodott egy cifrát, és kordakodva nyugdíjba vonult.

Lajos is megkapta a felmondólevelét. Nem búsongott rajta, úgy gondolta, esztorgályosként bárhol el tud helyezkedni, hiszen néhány hónapja még tele voltak az újságok álláshirdetéssel. Csak akkor lett ideges, amikor az ötdik vállalatnál is azt a választ kapta, hogy átszervezés miatt szünetel a munkásfelvétel. Jelentkezett egy kft.-nél. Ott meg azt mondták, hogy nekik olyan univerzális szakember kell, aki nemcsak jó esztorgályos, hanem ért az alumíniumhegesztéshez is.

Elment a munkaközvetítőbe. Az ügyintéző egy ideig lapozgatta a számítógépről lehívott adatlapjait, aztán megcsóválta a fejét.

- Sajnos, pillanatnyilag nem tudok állást ajánlani. Talán egy hónap múlva. Addig segélyre veszem.

- Segélyre? - rökönödött meg Lajos. - Hát mi vagyok én, rokkant?

- Lenne még egy megoldás - gondolkodott el a hivatalnok. - Van kocsija?

- Van. Egy öreg Zsiga. De mi köze ennek az álláshoz?

- Adok magának egy igazolást. Ezzel elmegy a városházára, és kiválthatja a taxis iparendélyt.

- Oké - mondta Lajos, és egy hét múlva úgy száguldozott a pesti utcákon a tizenkét éves Ladájával, mintha világlejében ezt tette volna. Igaz, kezdetben voltak kisebb nehézségei, mert fogalma sem volt, merre van Óbudán a Vadóc utca, de vagy megmondta az utas, vagy nem vállalta a fuvart. Olykor a rendőrökkel is meggyűlt a baja, ha elnézett egy-két forgalmi táblát, de olyan is előfordult, hogy előbb váltott pirosra a lámpa, mint ő gondolta. A droszton se volt könnyű kiverkednie a helyét. Előfordult, hogy úgy ráálltak elől-hátul, hogy moccanni se tudott a kocsijával. No, de Lajos harmincéves volt, 190 centi magas és 98 kiló. Néhány jól elhelyezett pofon után tágas helye lett.

Lassacskán kezdett beindulni az üzlet. Már állandó kuncsaftjai is voltak. Például az arab a Park Szállóból. A fene tudja, mivel üzletelt. Egy számkombinációs záras diplomatafényképpel szaladgált. Hol a Hűvösvölgybe kellett vinnie, hol Rákospalotára. Egyszer volt vele Pécsen is. Mindig sok borralalót adott. Igaz, nem volt könnyű ember. Állandóan figyelni kellett, nem követik-e. Bemondott egy címet, aztán félúton megváltoztatta, vagy megveregette a vállát: "Itt megáll, Taxis Lajos. Vár, majd jön arab." Jött is vagy két óra múlva a másik irányból. A fene bánta, csak fizessen...

Volt egy orosz is. Fegyverben utazott. Olyannyira, hogy pisztolyt fogott rá, amikor beszállt a kocsiba. "Nem félni, nem lő, ha jó gyerek. Dava, biztro, biztro!" Olyan gyorsan még soha nem hajtott át a városon. A végén a zsebébe nyúlt a pasas, és egy marék dollárt dobott az ülésre. "Nem pofáz, mert meghal" - mondta, és eltűnt egy mellékutcában.

Néhány hónapja észrevette, hogy figyelik. Nem feltűnően, csak úgy tisztos távolból. Például a droszton az egyik kolléga. Érdekes, hogy mindig ott van, amikor ő, és nagyon érdeklődik az utasai iránt. Szeretne beszélni az üzletbe... Aztán az a piros BMW is gyakran elindul utána, amelyik rendszeresen ott parkol a túlsó sarkon. Szóval valami bűzlik...

Egyik este a Rákóczi tér előtt leintette egy fiatal férfi. Messziről ordított róla, hogy strici.

- Hová megyünk? - kérdezte tőle.

- Sehová. Fordulj be az első utcán jobbra, és parkolj le a tér sarkán!

- Nos? - fordult hátra, amikor kikapcsolta a motort, és zsebre dugta a jobb kezét, amelyiken már rajta volt az ólomból öntött bokszer. - Mit parancsol a kedves utas?

- Nyugi! - mondta a másik. - Valaki beköpte az arabot.

- Én tiszta vagyok.

- Tudom, de jobb, ha eltűnsz egy időre a városból. Mondjuk beállsz vásárolni. Pulóvert árulsz meg farmer gatyát.

- Én farmer gatyát?!...

- Igen, te, és nem pofázol, mert hamar kihűlhetsz!

- Hmm... farmer gatyát meg pulóvert. Alumíniumot nem kell hegesztetni?

- Kuss! Vasárnap kimész az autópiaconra, eladod a kocsidat, és veszel egy hatéves Fordot. Azzal viszed a vásárokat a Marok Juci gönceit. Világos? A kocsidat egy bődzse-kis pasas fogja megvenni, és ő mutatja meg a Fordot is.

Vasárnap valóban megjelent az autópiacon a bődzse-kis pasas, és megvette a kocsiját. Ott állt a Ford a másik saron. Egy fiatal, hegyes-begyés, szőke nő ült benne.

– Te vagy a taxis Lajos? – kérdezte, s választ sem várva a kezét nyújtotta. – Én meg a Marok Juci vagyok, szevasz! Holnaptól üzlethéber leszek.

– Tudom, pulóver meg farmer gatyá. Szia!

– Jó, ha tudod. És te leszel a vásáros Lajcsi. Holnap hajnalban indulunk Ercsibe. Nagy búcsú lesz.

Hát így lett taxis Lajosból vásáros Lajcsi. Igazán nem panaszkodhat Marok Jucira. Beszerzi az árut, el is adja. Neki csak annyi dolga van vele, hogy fölpackolja, lepackolja, segít fölállítani az állványt, aztán egész nap ödönghet a vásárban. Bedob egy-egy féldecit, bőven felszívódik az indulásig. Tisztán megvan a napi 2-3 ezrese, néha még több is.

Egyik nap valami dunántúli faluban voltak. A nevét se jegyezte meg, mert minek? Olyan egyformák ezek a vásárok... Egyik nap itt, a másik nap ott. Pulóver, gatyá. A Jucinak valami dolga akadt, ő volt a sátornál. Nagy hangon kiabálta, hogy prima amerikai farmert tessék! Pulóvert a nagys' asszonyoknak!..

Egyszer csak szokatlan tülekedés támadt a sátor előtt. Egy csomó ember vitatkozott valamin. Ahogy elnézte őket, úgy pofára ki lehetett volna osztani köztük vagy száz év börtönt. A szavukat se értette. Volt abban a cigánytól a szerben át a németig mindenféle beszéd. A végén már lökdösték, taszigálták egymást. Attól tartott, földöntik a sátor. Aztán ahogy jöttek, továbbálltak. Újra csendes lett a terep. Egy hajlott hátú öregasszony csoszogott hozzá. Lehajolt, fölvetett egy dagadt levéltárcát, és megkérdezte:

– Maga ejtette ki, fiatalember? Máskor jobban vigyázzon a pénzére!

Anyira meglepődött meg meg is ijedt hirtelenjében, hogy megtapogatta a zsebét, és önkéntelenül fölshajtott.

– Nem, mamikám, én tudok vigyázni a pénzemre!..

Szerette volna visszazívni a szavakat, de túl hangosan mondta ahhoz, hogy mások is meghallják. Meg ideje se volt rá, mert valahonnan a háta mögül előugrott egy húsz év körüli fiatalember, és már ki is kapta a kezéből.

– Köszönöm, nénikém, az enyém. Az isten áldja meg, hogy megtalálta! Az egész havi fizetésem benne van.

Neki meg halkán odasúgta:

– Bizonyítsd te is, hogy az enyém volt, kapsz húsz százalékot!

– Nono! Lássuk csak azt a tárcát! – lépett hozzájuk egy tagbaszakadt férfi, és számolgatni kezdte az élére rakott bankókat. – Van itt forint, dollár, márka...

– Hát persze – kapott utána indulatosan a fiú –, még egy pár schilling is van benne. Én rántottam ki a zsebemből. Ő is látta. Tanúsítod, ugye?

– Persze hogy láttam – mondta vásáros Lajcsi. – Itt vesztette el a sátor előtt.

– Nem addig a'! – tette el a tárcát a nagydarab férfi. – Bevisszük a piacfelügyelőhöz, és majd ott tisztázzuk a dolgot. Gyertek velem ti is!

– No de... én nem hagyhatom itt az árut! A társam... – hebegte Lajos. – Várjanak egy kicsit!

De azok biz nem vártak. Hevesen gesztikulálva elindultak a piacfelügyelőség irányába. Lajosnak meg visszakiabáltak:

– Majd gyere utánunk. Alá kell írnod a jegyzőkönyvet.

Negyedóra is beletelt, mire visszaért Marok Juci. Lajos rohant a piacfelügyelőhöz, de az semmiről se tudott. Se a pénzről, se a két férfiről.

– Az egyik olyan magas, drabális pasas, a másik meg egy húsz év körüli srác – magyarázta. – A tárcá meg fekete volt. Ezer dollár volt benne meg legalább százezer forint, meg...

– Itt fiam senki se járt semmiféle pénztárcával.

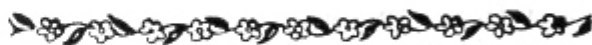
– De hát a jegyzőkönyv...

– Miféle jegyzőkönyv? Ha lopás történt, értesítem a rendőrséget.

– Ugyan minek? Azt se tudja, miről van szó...

Kirohant az épületből, végigjárta az egész vásárt, még a sátrak mögé is bekukkantott, de se a két férfit nem találta, se a szép kövér, fekete tárcát. Bánatában leült egy kőre, és majdnem sírva fakadt mérgében.

– Hogy én milyen szerencsétlen barom vagyok... – nyögte. – Húsz százalék... egy egész vagyon... Hát így verik át manapság ezek a szemét tolvajok a becsületes hamis tanút!..

Bornemisza Attila

Orfeusz levele Eurydikéhez

Eurydiké, nincs kímélet,
bár Hédasztól perellek vissza téged,
Hédasztól, aki könyörtelen,
s föld-ölébe estél: kedvesem!
Eurydikém, nyújtsd ki két karod,
felhozlak még, ha akarod,
tartson föl sötétség bokra,
visszahozlak, te lángszín szoknya!
Eurydiké, már a pillanatban,
mikor kimondlak, halhatatlan
erő taszít le: hátranézem;
erőtlen a férfi, s ez nem érdem.
Visszanéztem ma is, holnap is,
mit kerestél itt, te magad is?
Eurydiké, itt minden asszony,
nem kell már tűz, hogy megmutasson,
hamvas szemed pillája rebben,
hogy mit nem szabad – elfelednem.
Bocsánatot sem kérek, látod,
maradok – holtan is – barátod.
De ne feledd, hogy csillaggá válva
nevünk ragyog az éjszakába:
szétválnék, hogy összezárjon
ladikjába, és elvigyen Charon.
Ne is figyeld gyors napok röptét,
lent és fent – találkozunk még!

215 Lotz Károly
Kornelia fehér
ruhában

Totem (1972–1973)

Siratóének

Magánytól viselős arcomra madarak holtteste zuhan
Testemre dőlnek a gyermekkor villám sújtotta jegenyéi
Ködbe hanyatló falvak álmait álmodom
Oltárok gyertyái örökmécsesek halottvirrasztó lángok
égnek homlokomon
Kiszaladnak az utak alólam
Összemosódnak az ösvények lépteim előtt
Tele vagyok a betondzsungelek neon-temetőivel
Didergem fázom mindenütt
Kétélű borotvák fogsora villog a számban
Naponta átfújja testem az esti szél
M megbújnák a zsolozsmák litániák utolsó akkordjaiban
Lányok öleltek asszonyok simogatták fényesre a testem
Most szememre húznám minden éjszakát
Szavaim akár a földre omló erdők
Vándorlásaim mint elfogyó utak
Életem akár a lassan elfogyó Hold
És harangkondulások mindenütt köröttem mert jön jön
felém minden

Mi elveszett pityangok álmos lomha folyók partjain
Egymást kergető játékos kedvű kölyökkutyák
Elsárgult végtelen mezőkön tarlókon átzúgó őszi szelek
És küszöbömre holnap késeket szül majd a tél
És a gyermekkor messzi homályából
A temetők lehajtott fejű márványangyalai
intenek felém –

N. László Endre

Hit

Az erős levegő harsány hangja harcra biztatott:
a vércseppek, csontok, hús énekeltek bennem győztes őszi
dalt, harci indulót.

Csak tóduljak számra, tollamra, ti megsokasodott
mondatok, dalok, tóduljak!

Ősöm ígát húzott, kalászt aratott, földet tépett, kenye-
ret birkózott vérző kezekkel, a dereka sajgott. Apáim ke-
nyérhódító ősemberek voltak, s kacagó izmokkal azért
harcoltak, hogy náluknál több legyenek!

Lelkemet most meleg nyugalom üli meg, hajam a fák
üstöke közé lobog, mert hiszek a megtáruult föld szerelmé-
ben, melybe ősom vért és magot vetett, melytől életet ka-
pott és kenyeret!

És szép csoda az élet, mint alvó szűznek álmában elsu-
togott szerelmes szava...

Az évek

Úgy röppennek el az évek,
Mint az üzött seregélyek.

Sírhant örzi majd a nevük,
Bánat lesz a kísértetük.

Modell

Mindenkit gyűlött,
Mindenért – vádolt.
Szerintem Lucifer
Pártjához pártolt!

Reggel-vég

Büzben az utca
Tort ül a láрма
Rothad a reggel
Indul a dráma

Péter Eta

Anyám

Vággyal teremteni a semmiből valamit
Anyám!
Nélküled nincs föld,
nélküled nincs nyelv,
kiszáradnak kútjaink,
hegyek omlanak össze.
Tűzzel, jéggel, árral szembeszállva,
a hétköznapiok zűrzavarában őrizve:
Köszöntlek
boldogtalan boldogság,
te földi tisztaság!

Viharban

Éjszaka kifényesedtek a csillagok, reggelre nagy, szürke felhő jött, s most itt kavarog ablakom előtt bő omlásban: hull a hó, a tokaji hegyek felől rázúdul az északi szél. A kutyát sem verik ki a házból ebben a viharban. Ablakommal szemben a Tokaji úton dacosan áll a téesz darálója. Vakolat nincs rajta, ablakán ki-be járkál a szél. Hej, de sok vihart állt már ki ez a daráló! A tokaji szél most is körülkavarogja. Jobbára az egyik oldalát veri a havas szél, a másik végén ember áll meghúzódva. Parasztember. Mellette tele zsák kukorica. A daráló ajtaja még zárva. Tehát a darálóst várja. Ebben a hóviharban a darálós nem akaródzik szolgálatba lépni. Az ember egy helyben topog, nagy vörös kezét néha a térdéhez verdesi. Olykor kinéz az útra, feltűnik-e a darálós Gyugos Pali alakja. De vissza is kapja a fejét, mert szemét telefújja hóval a szél. Nahát, csak nem akar jönni a darálós. Legalább ne egyedül várakozna. Legalább lenne valaki, akivel szót váltana, akinek ezen az eldugott helyen elmondani szíve fájalmát. Bizony, megkönnyebbülne, ha valakinek kiönthetné a lelkét. Mert ő világléteében mindig kocsis volt. Olyasféle ugyan bántja néha, amiért olyan nagy sokára szánta el magát a belépésre, no de nem akarja őt senki megérteni? Hogy mekkora akarat volt az a másik, amelyik visszatartotta: a két pej lova, a Ráró meg a Csillag. Behozta ő mind a kettőt a közösbe, hát mivel kezdte a vezetőség? Odaültette a lovak mögé Dékány Bálintot. Azóta ő még kertészetben is dolgozott, zöldséget árúsított a piacon, kutat fűrt a központi majorban, tavaszi árpát aratott, de szivattyút is kezelt a rizsföldön, elárasztotta a rizst a Keleti-Főcsatorna, vagy ahogy itt mondják, a Kistisza vizével. Mi dolog ez? Éppen olyan fonák dolog, mintha egy aratógép-javító lakatosnak azt mondanák: na, tagtárs, ezentúl nem fogsz esztorgálni, forrasztani, hanem chole a tü meg a cérna, és ruhát varrsz meg zsákot foltozol...

Újra kiles az útra, de a darálós Gyugos Pali sehol. Itt feltűnik a Tokaji út végén két deres, mögötte egy szán. Tán csak nem szánal jön a darálós? Csak az egyik szemét meri kidugni a daráló szögletéből. Hát bizony ez nem más, mint a két aranyos lova: a Ráró meg a Csillag. Csak úgy dobálják a hóban a lábukat, azok az izmos szügyek, rátartisörényes fejek. Pedig a zablával igen akkurátusan bánik a kocsis, a gyeplő végét szorosan fogja. Valami úrifajta kocsis lehet, mintha kakasokat hajtana. Hát ilyen kezekbe adta a vezetőség az ő két lovát? Hiába na, Dékány Bálint nem az ő lovaihoz való. Tágra nyitja a szemét: hát nem Dékány Bálint az, hanem maga az elnök. Közelednek. A szemét már annyira marja a jeges hó... de azért nézi őket erős nézéssel. Mi lenne, ha most kilépné elébük az útra, megragadná a lovak zabláját és ő maga ülne az elnök helyére... Mi lenne akkor? Na mi lenne? Már itt járnak a daráló túlsó oldalánál. Most. Most kellene kilépni, de lába nem mozdul, csak a két lapát nagyságú tenyere rándul ökölbe. Visszahököl, gerincén meleg fut át. Csurog szeméből kabátjára a hólé. A lovak nyertését nem hallja, pedig azok már megálltak, orrukból ömlik a pára. Megtörli a szemét, hát ott áll előtte az elők, mintha felpaprikázná magát a méregtől. Áll előtte a daráló falánál takartatva magát a szélviharral. Jobban megdörzsöli a szemét.

– Mert bizony a szemem már nem a régi – mondja röstelkedve.

Az elnök már mosolyog:

– Hát ilyen ember maga? Néma gyerekek az anyja sem érti, tudja azt maga. A saját feleségétől kell megtudnom, hogy magát mi bántja? Miért nem szólt előbb? Majd én megbeszélem a vezetőséggel... Na, itt a két lova. Mától fogva fogatos.

Csak áll, mint aki szoborrá merevedett. Álmodik-e vagy valami betegség gyöttri? Nem tud sokat gondolkodni, mert hullanak rá a szavak.

– Ne álljon már, hanem menjen! Majd én ledaráltatom a kukoricáját, mert amúgy is meg kell várnom Gyugos Palt.

Nem is magától indul, viszi a lába a lovakhoz. Felkucrodik a szánra, megbillen a gyeplő, a lovak felrántják a fejüket. Előbb a jobb kezével húzza, majd hirtelen mozdulattal bal kezével megrántja a gyeplőt, mire a szán a szélel szembe kerülve megfordul, hátulja ostorként farol egyet. Pöccent egyet a gyeplőn, s máris suhan a puha havon. Mint-ha simogató hódunna fölött repülne. Mikor az utolsó házat is elhagyja, feláll az ülésre, és elkiáltja magát:

– Ráró, ne! Csillag, ne! Hegyibe, hagyigyabe!!!

A lovak hátrafordítják fülüket, megduplázódik az erejük. A hó porzik lábuk alatt.

Tokaj felől a hó szembeesapja, marja arcát-szemét, de ő csak áll, biztatja lovait, és olyan örömet érez, amit a lovak nélkül soha nem érzett. Ezt az örömet senkinek nem tudná megmagyarázni. De lehet-e parasztember lelkét magyaráztatni? Szinte nem is érzi már a hideget, a jövőre gondol, a munkára, ami élteti, ami kiszíneztve jelenik meg előtte. Végre értelme lesz az életének. Hogyne lenne értelme, amikor két ilyen csodálatos ló, mint a Ráró meg a Csillag, nincs több ezen a világon!!!

Hinora Márta

Adtam

Adtam Neked mit adhatok:
Életet, szépet, nem forintot.

Életet, szépet nem mérheted.
Csak élheted
napraforgó arany sugarát,
ibolya kéklő illatát,
felhők lenge fátyolát,
éjék szikrázó csillagát,
kavics szelid mosolyát
ha csikorog lábaidnál,
nem szólva, hogy fáj.

Adtam Neked mit adhatok.
Életet.

Szépet.
Nem forintot.

Téli este

Előbb sűrűsödő szürkesség jön,
majd léha köd ül meg a házak
és fehér subájú fák között.
Aztán betoppan az est, s mire ő is elpihen,
a sötétség már deresedő trónusára költözött.
Olyan nyugodt minden.
Szellő sem rezdül, s a fák,
mint faragott szobrok állnak.
Lassan előkészik a hideg,
és kemény gerince lesz az út menti fáknek.

A mai nap már elpihent,
doromboló kályhák mellett,
harsogó kandallók tövében.
Álomra hajtja fejét a csend,
istállók szuszogó melegében.
Az ablakok vaksik lesznek,
kivilágított szemeik már csak befelé látnak,
de künn szikrázik minden,
mintha sálat kanyarítottak volna
magukra a nyújtózó faágak.

Este van; füstszag úszik a levegőben,
valahol harang szól,
s távolban kutyák csaholnak.
Hidegek a csillagok,
tágas udvara van a sápadt holdnak.
Ropog a hó, és a földeken
zörögnek a sárga kukoricaszárak.
Világít a patyolattakaró,
s alatta a magok holnapra,
új tavaszra várnak.

Németh Dezső

Hajszálaimba...

Hajszálaimba beleírt az idő,
gondakna lapul homlokom alatt,
de álmaimban liliomeső
mossa, tisztítja arcomat.

Hajszálaimban időjelek,
aknarepeszek vájnak új sebet,
s tenyerembe vérző szeghelyet
nyitnak kegyetlen istenek.

Természettörvény a halál,
s mivel a megváltást nem hiszem,
egy virággyökérben megújul szívem,
s illattá válva messze száll.

Köszönet Édesanyámnak

Tíz ujjad rács a magány ablakán
– nem miattam rándul ökölbe –,
kinőttem öledből, drága jó Anyám
– de mindenre tisztán emlékszem...

Mikor kicsi voltam, te vigyáztál rám,
örízted álmod sok-sok éjszakán.
Fényes nappal is féltetted engem,
aggódó szívvel kísérted léptem.

Ma már felnőtt vagyok...
Mégis hozzád futok, mert
tőled ma is szeretetet kapok.
Simogatást – a béke ízével!
Az élet tengerén a te szíved a sziget!
A sziget, ahová visszavágyok:
ahol ma is igazak az álmok...

Tíz ujjad rács a magány ablakán
– ne szoruljon többé ökölbe –,
értem kell élned még nagyon-nagyon soká,
s én vigyázom majd lassuló léptedet...

Már felnőtt vagyok, Anyám!
És mégis, látod: szükségem van rád!
Magadra miattam is vigyázz!
Éltessen az isten, és legyen mindig veled;
s fogadd el e verset...
köszönetem helyett!

Bp., 1994. augusztus 12.

Kulimár János

Az élet elrohan

Pirkadat álmos fénye
gyúlt ébredő városom felett,
de hirtelen hatalmas csend
zuhant a hársakra, és este lett.

Komor misét zúgott
egy átdübörgő szélroham,
bámészkodók nyála csorgott, és már
tudom, milyen az, mikor az élet elrohan.

Egyedülálló műalkotás a trebechovicei betlehem

Látványa élményszámba megy

Csehországban Hradec Královétól a lengyel határig, az Óriáshegység vidékén érdekes betlehemkultusz teremtődött évszázadok során. Elba (Labe) mellett 8 kilométerre található Kuks várkastély s a vele szomszédos Betlem (Betlehem). Mindkét hely a cseh barokk művészet emlékeiről is nevezetes.

A XVII–XVIII. századfordulón élt ott a gazdag Franc Anton von Sporck szeszélyes-tékozló gróf, aki Karlsbaddal (Karlovy Vary) akarta fölvenni a versenyt, miután a magyarországi kuruc felkelések letörésével jól megszédte magát. Az Elba bal partján kastélyt, fürdőt, míg a jobb parton kórházat és templomot építtetett. Főként G. B. Alliprandit és a tiroli barokk szobrászművészt, Matthias Braunt foglalkoztatta. M. Braun – tanítványai közreműködésével – sziklából metszette ki az 55 szobrot, melyek készen és félíg készen ma szobormúzeumot alkotnak. Braun egy teljes betlehemet is elkészített a kőből, a közeli falucskát is Betlehemnek nevezték el.

A betlehemek készítése feltehetően 1225-ben kezdődött, amikor Itáliában Assisi Szent Ferenc állított fel egyet. Vannak, akik még korábbi időpontot említenek, miszerint a római időkben, 354-ben már készítették betlehemet Jézus születésére. A szakirodalom megemlíti, hogy 1567-ben Piccolominu di Aragona várában Constanze hercegnőnek – egy ládában tartva – volt 116 betlehemi, állatfigurákkal kibővített jászoli alakja. Csehországban a betlehemi jászolkészítésnek egyházi tradíciói vannak. Templomokban elhelyezve, a XVI. század közepétől jelentek meg. Az egyházi világból – a nemesi udvarházak közvetítésével – csupán a XVIII. században került a falvakba, városokba a betlehemkészítés szokása. A népi alkotók a korábbi tiszta vallásos motívumokat saját elképzeléseikkel egészítették ki. Gyönyörű betlehemek jöttek létre. Az alkotó népművészek jellegzetes vonása a szerénység volt, így e bájos művecskék készítői többnyire ismeretlenek maradtak.

A XVIII. századvég és a XIX. század Csehországban (Magyarországon és másutt is) a betlehemek aranykora volt. Nem csupán a fa és papír szolgált a figurák készítéséhez. Készültek agyagból, kenyértésztából és viaszból is. Cinovec környékén volt ónbetlehem, Pradénál bádogbetlehem, Zelezny Brod környékén üveggömbbe zárt, de széndarabokból készült bányászbetlehem is. A betlehemalkotók nem elégedtek meg a mozdulatlan figurákkal. Különböző módon elevenebbé tették őket. Az ismert Metelka-betlehemet Jilemniceben óraszerkezet hajtja, és a néhai Cerny Mlyn-i nagy betlehemet a patak vize hajtotta. A házilag készített betlehemek és figurák jelentős központja a cseh–morva határnál Králiky környéke volt. Feltehető, hogy a králiky betlehem egyes elemei befolyásolták Kapucínát a trebechovicei betlehemi figurák faragásánál.

A trebechovicei betlehem

A Hradec Královétól 14 km-re lévő Trebechovic pod Ore-

nem a világhírű betleheméről nevezetes. A látvány élményszámba megy.

A hagyomány szerint a múlt század hatvanas éveiben az akkor fiatal Probst József elhatározta a világ legnagyobb betlehemének elkészítését. Megvalósításához sikerült elnyernie az ügyes fafaragó Kapucín Józsefet. Nagyszabású tervük megvalósítása közben a munka jó barátta tette őket. Egymást segítő, szeretetteljes légkörben egész életüket a betlehemkészítésnek és bővítésnek szentelték. Nagy erőfeszítéssel a figurák mozgatását és megelevenítését is sikerült megoldaniuk. Segítségükre volt Friml József, aki a korabeli malommechanizmusok építésénél szerzett tapasztalatait használta fel. A fogaskerekek, emelők és tengelyek mechanizmusát fából készítette. A mozgásátvitelt sikerült egy központból a figurákra továbbítani.

A figurák többségét hársfából, a mechanizmust pedig bükkfából faragták. Néhány apróság kivételével csak fát használtak a betlehemépítéshez. E tekintetben a trebechovicei betlehem egyedülálló. Méreteivel (7x3,2x2,7 m) a betlehemek óriásai közé tartozik a világon! 50 figura élethűen szemlélteti az emberi mozdulatokat, további 100 fahederen mozog, a többi – 200 figura – mozdulatlan. A betlehem több mint 2000 faragott tárgyat tartalmaz: fákat, épületeket, állatokat stb. Hét szinten hét világ található benne. A bibliai jeleneteket bemutató alakok mellett ott szerepelnek a századforduló cseh falujának lakói is.

A betlehem központjában a bibliából ismert jászoljeleket pompázik. Kis Jézus körüli szereplőket úgy alkották, hogy azok 30 mozdulatot tehetnek. A három király ábrázolása a legarchaikusabb. Alakjait a régi cseh bibliák képei alapján faragták. Hatásos a katonák arckifejezése, akik Heródes parancsára kisgyermeket gyilkolnak, de az anyáé is, aki ártatlanul megölt csecsemője felett zokog. Jézus és a tizenkét apostol csoportját szemlélve magával ragadó a faragás művészete. Kimagasló teljesítmény Júdás alakja. A keresztút stációi pedig megrendítően hatnak. Ezeket látni kell!

Feltehetően a bibliai jeleneteket személyesítő figurák a régi cseh bibliailusztrációk és az olasz reneszánsz mesterek műveinek reprodukciói alapján készültek. Az ábrázolt városka emberei viszont annyira élethűek, hogy számos korabeli trebechovicei polgár a betlehem figuráiban magára ismert, amivel akkor büszkén dicsekedtek. A betlehemben több mint 20 mesterséget faragtak ki. Kapucín remekbe faragta szomszédját a két segéddel s az éppen fonatlonó feleségével. De felismerhetjük a helység kovácsát, a kádárt, a köszörűst, az ácsot, a favágót, a takácsot, a bognárt, az asztalost, a vajat köpülő asszonyt, a szemet fejtő bányászokat, a malomból lisztet talicskázó férfit. Csoportot alkotnak, akik ajándékot visznek Jézuskának: a helybéli vadászok rúdra akasztott szarvaszárkmányt cipelnek hátukon, s a szőlősgazdák a bort viszik. A fűvőszeneke éppen rázendít a téren. Legszebb faragások közé sorolható a hét élő "fa", melyek közül hat hársfa, a hetedik pedig csonkjaiban maradt, üres tölgy. Érdekes, hogy a kifaragott szakmák közül hiányzik a fazekas és a tímár, pedig abban az időben több ilyen dolgozott Trebechovicén.

A betlehemet először – még Probst életében – 1906-ban Chrastban, Chrudim közelében állították ki, ahol aranyéremmel jutalmazták.

A két alkotó halála után a betlehemet az elpusztulás veszélye fenyegette. Azonban Skrivan Ferenc érdeme, hogy a harmincas évek elején a betlehemet megvette, megjavította. A mechanizmus kézi hajtását villanyerőre cserélte. A rendbehozott betlehemmel számos kiállításon vett részt

(Prága, Brünn, Pozsony, Kassa). A második világháború alatt a betlehemet sikerült elrejtene. 1945 után legnagyobb sikerét az 1967-es montreáli világkiállításon aratta. Aztán még kétszer mutatkozott be külföldön. 1968-ban a holland gyermekvárosban – Madurodamban és 1970-ben a londoni kiállításon.

1972-ben került végleges helyére a trebechovicei műemléképületbe, ahol azóta millióánál több látogató csodálta meg.

A betlehem egész évben megtekinthető, kivéve november hónapot, amikor a szükséges javításokat, karbantartásokat végzik az egyedülálló műalkotáson.

A muzeális értékű, gyönyörű betlehem a korabeli egyszerű cseh emberek mesteri ügyességének bizonyítéka. Karácsony tájkán – Jézus Krisztus születésére emlékezve – különösen sokan zarándokolnak, látogatnak el a csehországi betlehemhez.

Hetényi György

A hársfa dala

(Nejem lelki szeméből nézve)

Egy hársfát hordozok régóta magamban.
Magasat, lombosat, ott az udvaromban.
Mindig bólogat, ha rája nézek:
szeme van, fénye van zöld levelének.

Félszázada már, hogy ültette nagyapám,
bár árnyékában ő nem is volt talán.

Az öreg hársfát azóta hordom én,
túl az életem második felén:
tavasszal illatos teavirágzásban,
nyáron zöld lombos simuló ruhában,
ősszel meg sárga, szélvert levelekkel,
télen meg jeges, zúzmárás szemekkel.

Egy hársfát hordozok régóta magamban:
nagyapám fáját lelki udvaromban,
ha körbekeríti ősztön fénycsövája,
fekete éj vagy bűvő hold világa:
madárfüttyre ébredt nyári nemzedékem,
hancúrozva játszik fél-öles ölében;
hársfalevelekkel sűrűn betakarva,
évgyűrűkkel törzse méginkább kirakva.

Egy hársfát hordozok régóta magamban:
magasat, lombosat, ott az udvaromban.
Viharvert gallyai ha összeverődnek,
álmaimban ekkor ablakomba lépnek:
gyermekkoromról mesélnek, mesélnek,
mint öregapó szende gyermekének.

Emlékfa ez, a zöldet látó hársfa:
házam, a kertem kedves szép lakában.
Múló napjaim forgandó világán:
bokrétá fejemen s Mezőkovácsházán.

Fenyves Mária

Annunciáta

Percek és napok

Kevesebbek és
többek is leszünk
minden perccel
és minden nappal
egyek leszünk,
tán azok is vagyunk
a határtalannal? –
Egymástól csupán
annyit várhatunk,
amennyit egymásnak
jó szívvel adunk.
Percekből, napokból
épül fel az élet,
az idő örök,
csak az élet ér véget.

Bodor Miklós

Költő barátomnak

Hetényi Györgynek

Magasabb vagy te költő,
mint egy magas hársfa.
Versedben veled él
mindenség világa.

Köztünk élsz szerényen
versed kincse között.
A szárnyaló vágyad
viharba ütközött.

Szíved tiszta hangja
a földön messze száll.
Verseid visszhangja
egyszer majd rád talál.

Szárnyaló éneked
égen szálló madár.
Tengeren át repül,
hol nincsen zárt határ.

Verset izzad lelked,
kezed gúzsba kötve.
Szárnysz a világban,
benne élsz örökre.

1994. ápr. 12.

A színek varázslója

Az egyik legtermékenyebb magyar festő Heil József. A közelmúltban hatvanötödik születésnapját ünnepelte. Külföldi sikerei nyomán ismerősei, barátai csak Johe-nak /Joseph Heil/ nevezik.

A Művészbarátok Egyesülete kiadásában néhány hete jelent meg a Színek varázslója címmel egy szép kivitelű könyv Heil József életútjáról. Pogány Ö. Gábor bevezetője után több oldalon a "főszereplő" önriportját olvashatjuk. Erről Heil így vall: "Szeretném, ha átlátszó, megismerhető lennék mindenki számára, aki velem vagy műveimmel kapcsolatba kerül. Ez az önriport talán mentesít attól, hogy folyton bizonyítanom kelljen mások előtt: ki vagyok, mit akarok, mit képviselek."

Egy rendhagyó életút tanulságai, ellentmondásai rajzolódnak ki Heil válaszaiból. Nyilatkozik a másságról, vélekedik családról, szerelemről, barátságról, kudarcról, a színek varázsáról, a pusztító háborúk megállíthatóságáról, a világmegváltásról, és az elmúlásról.

Heil József pályája különös életút. A hivatásos zenészélet, a negyedszázados katonatiszti szolgálat után, a sok-sok évi színes álmok után a megvalósítás szakasza kezdődött néhány éve Johe életében.

Nem vagyok egyedül, akik úgy tartják: munkásságának grafikai, rajzi jelentik erősségét. Ez a tevékenysége kevés teret kapott a róla szóló könyvben. Persze ez nem azt jelenti, hogy e véleményt valló kisebbségnek ne lenne igazsága.

Budapest, 1994. november 5.

Geröly Tibor

Prosszer G. Júlia

Szoktatom magam.

(F. M.-nek ajánlom szeretettel)

Nekem se könnyű...
hát néha lázadok,
vérszomjas keselyűk
ülnek a vállamon.

Szoktatom magam...
csak iszonyú nehéz,
áttörni a falat
az akarat kevés.

A remény hiányzik...
valahol elveszett,
és közöny virágzik
szeretet helyett.

Szoktatom magam...
s már alig lázadok,
botladozó szavak
akadnak torkomon.

Virág, ég, kék,
álom meg szerelem
s megnyugvás békéjét
ki adja meg nekem?

Szoktatom magam
magányos éjekhez,
ha fáj is a gondolat,
ne sejtse senki se.

Ne sejtse, ne tudja,
mi fáj a lelkemnek,
ha bánatom nem oldja,
mit ér a kegyelme?...

Bitter Ákos

Álom a télben

Elfelejtett érzélem ver port utamon,
és hinti tele szemem.
Vak vagyok.
Nem látom a ragyogást csak érzem a fényt,
s a tavaszt érzem újra életem delén.
Ó, mily ritka égi adomány e kortalan pusztító öröm
Szerelem.
Elfelejtett érzélem, késtél, bár késtél már máskor is
Anakreon, Shakespeare..., késtél már akkor is.
Szépséged gyönyöre most mégis sirat.

Vak vagyok, már csak álmodom,
miként a nappal, úgy az éjt,
szavak-szava, ha mondom is magamban,
hisz csak nekem szép.

Németh Erna

Hited jegén

Jönnek fagyos szőrű,
dermedt téli esték.
Kopott magányodba süppedsz,
szivedről lemállik a festék...

s befagyott hited jegén
korcsolyázik a közöny.

Figyelem! Fizessen elő a LANTRA! Egy évre, postaköltséggel együtt mindössze 200 Ft. Az előfizetési díjat, postautalványon, a szerkesztőség címére kell elküldeni. Lapunk nem nyereséges kiadvány, ezért a közölt művekért szerzői jogdíjat nem fizetünk. Kéziratokat nem őrizünk meg és nem küldünk vissza!

LANTRA

A TINÓDI KLUB
IRODALMI FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Németh Dezső

Szerkesztők: Bornemisza Attila
Ihász-Kovács Éva
Olvasószerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség: 1211 Budapest
Ady Endre út 5. III/10.
Telefon.: 2 77-7196
Telefon/Fax: 277-5309

Kiadja a Tinódi Klub
Felelős kiadó: Németh Dezső

BY-WORK
KIADÓ ÉS NYOMDA
1029 Budapest, Géza fejedelem utca 45.
Telefon/Fax: 176-9164
Szedés-tördelés a Tinódi Klub munkája

ISSN 0865-8633

Németh Dezső

A munkanélküliek dala

Szürke a nappal,
Szürke az arcunk,
Semmiből jöttünk,
A semmibe tartunk.

Kedvesed arcán a gond barázdái
sűrűsödnek és sír a gyerek.
Indulj el gyorsan, nincs mire várni!
A nappalok keresztre feszítenek.

Rohansz az utcán, munkát remélve
alázkods, hajlongsz. – Jaj mire vársz?!
Szégyen-sebeid arcodra égnek,
és egy útszéli kereszt lábánál halsz.

Céltalan ödöngsz, szürke az arcod,
mármoros agyadra loccsan az éj.
Szétmállott szíved a semmibe tartod;
szabad madár vagy, de nincs miből élj.

Szürke a nappal,
Szürke az arcunk,
Semmiből jöttünk,
A semmibe tartunk.

Rudnai Gábor

Elégia

Mint lakatlan ház ajtaján a szél,
úgy csikordul a csend,
ha vág a fény, ha hűvösen dereng,
tapogatódzva, mint a vak
fehér botja, a szavak
tétovasága, de bottló
életednek támaszt nem jelent, –
kopogtatod, de át nem ütheted
a reménytelent.

Az ég üvegén égő jégcsapok,
a csillag-cseppkőbarlangban megállsz,
lassan omlasz, mint a cseppkövek, –
az állat is kerít társat magának,
te egyedül vagy, és kopár szíved
behavazza a bánat.

TAKARÉKSZÖVETKEZET
A VIDÉK BANKJA